

Nationell databas för uppföljning av stöd till anhöriga – rapport 2022 till 2025

Webbinarium - Nationell databas för uppföljning av stöd till anhöriga, en möjlighet för kommunerna, Den 14 januari 2026

Lennart Magnusson, seniorrådgivare och docent
Carola Nordebrink, koordinatör för databasen och länssamordnare

Bakgrund

- Det saknas statistik över det anhörigstöd som bedrivs i landets kommuner
- Det finns behov att få en samlad bild av kommunernas stöd till anhöriga
- Vidare saknas data gällande stödets kvalitet
- Det finns ett stort behov att evidensbasera stödet
- Nka och SKA beslöt därför 2020 tillsammans att arbeta med att utveckla en databas och ansöka om medel
- 2021 och 2022 ansökte och beviljades Nka tillsammans med SKA medel från Stiftelsen Uppsala hemsysterskolas fond
- Sedan 2023 är den en del av den reguljära verksamheten vid Nka

Syfte och mål

Övergripande syfte

- är att bidra till evidensbaserad av det svenska anhörigstödet som ges, såväl från anhörigkonsulenter som anhörigas perspektiv

Mål:

- utveckla och använda gemensamma mallar för insamling av data om individuella stödsamtal och stödgrupper
- utveckla och testa indikatorer som kan användas för uppföljning med anhöriga gällande kvalitén på det stöd som ges, med fokus på individuella stödsamtal och stödgrupper
- utveckla och införa mallar för uppföljning av de kompletterande indikatorerna som information, utbildning och hälsofrämjande stöd till anhöriga.

Utvecklingssteg 1, sid 1/2

- Steg 1 inleddes våren 2021
 - framtagande och testning av mallar gällande stödsamtal och anhöriggrupper.
- Data registreras i esMaker
 - ett säkert enkätverktyg som tillhandahålls av Nka, Region Kalmar län.
- Mallarna består av 15 respektive 18 frågor
- Testning
 - Inledes hösten 2021 av ett 40-tal anhörigkonsulenter.
 - följdes upp genom fokusgrupper med testpersonal, varefter frågorna justerades
- Medverkande kommuner
 - Hösten 2022 började 50 kommuner registrera
 - 120 kommuner deltar nu

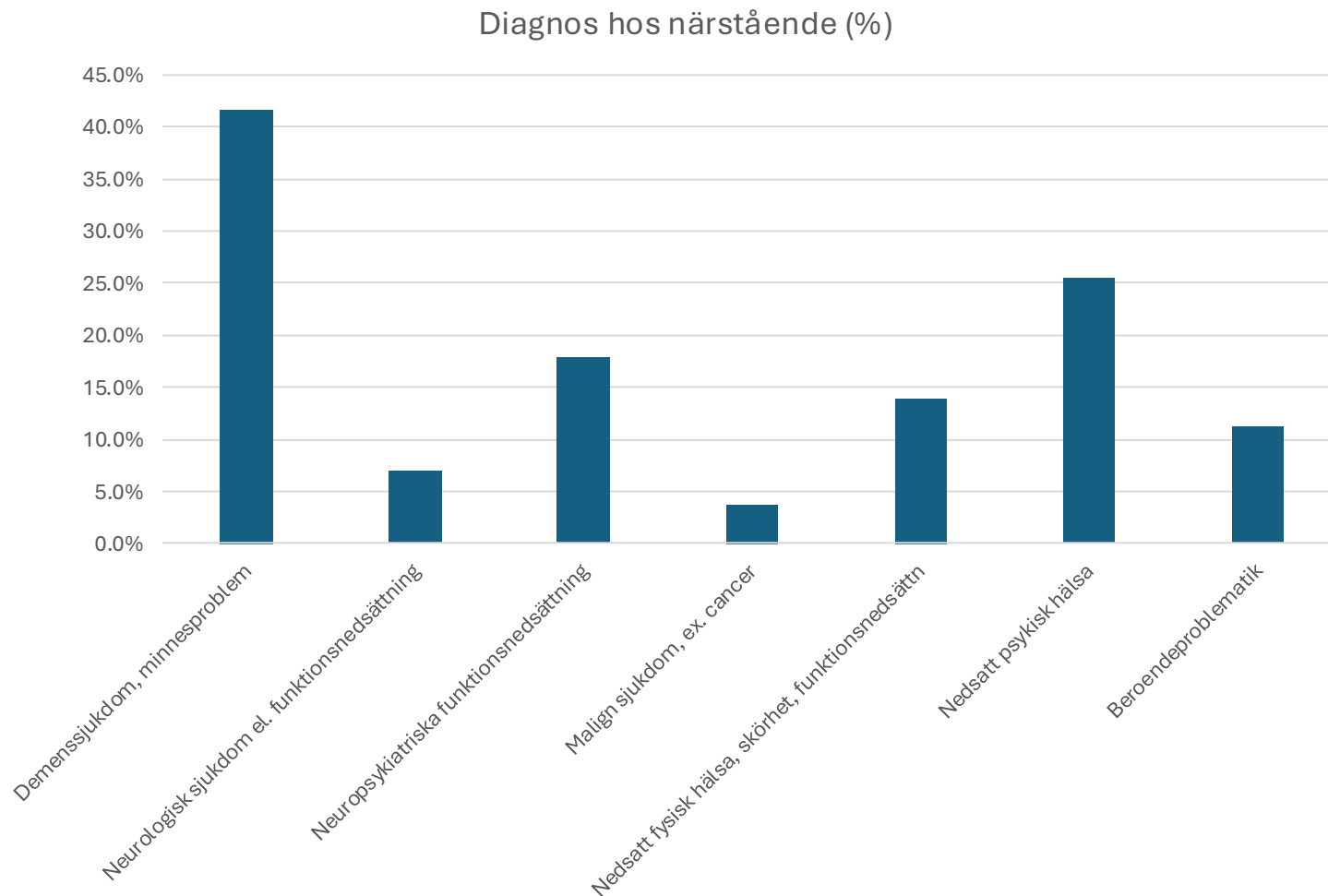
Utvecklingssteg 1, sid 2/2

- Mätveckor
 - två gånger per år fr o m 2024
 - fyra gånger per år tidigare
- Anhöriggrupper rapporteras när de är avslutade.
- Återrapportering av insamlade data till kommunerna
 - från Nka sker en gång per år
 - på nationell och kommunal nivå

Enskilda stödsamtal

- Hösten 2022 tom våren 2025
- Totalt 5474 enskilda samtal
- Tre fjärdedelar kvinnor (77%)
- Majoriteten 50 år och äldre
 - <18 år 1%
 - 18-29 år 4%
 - 30-49 år 20%
 - 50-64 år 26%
 - 65-79 år 34%
 - >79 år 15%

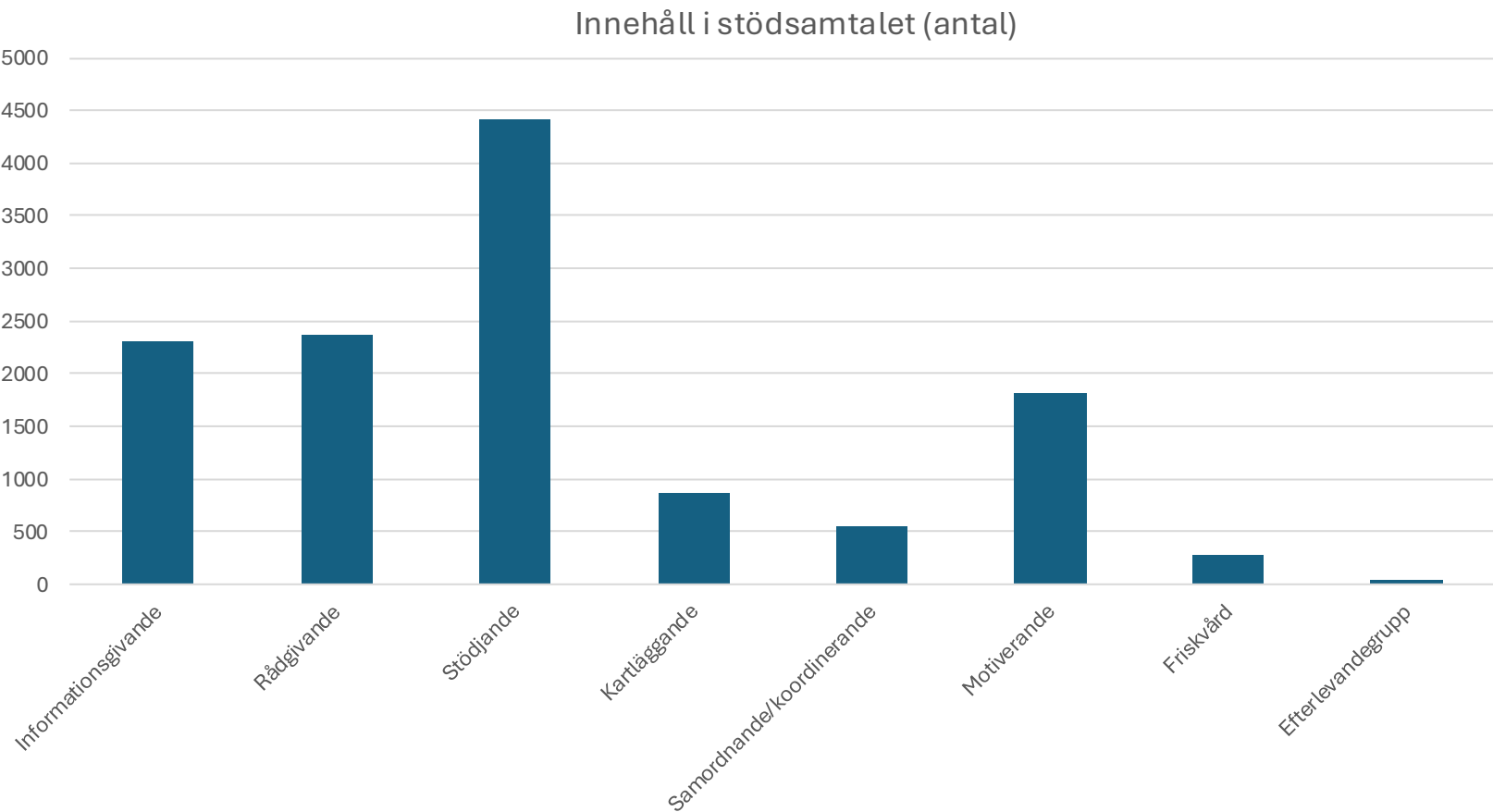
Ohälsa/diagnos hos den närstående

Samtalets form och språk

- Fysiskt på plats 54%
- Telefon 41%
- Skriftligt, sms, mail 18%
- Digitalt, via video 1%
- Teckenspråkstolk 4 samtal
- Annat språk än svenska 47 samtal
 - vanligaste är finska 20 samtal
 - men också farsi, engelska, dari, arabiska och somaliska

Innehåll i samtalet

Anhöriggrupper

- Totalt 725 grupper
- Deltagare: kvinnor 77%
- Majoriteten 50 år och äldre
 - <18 år 3%
 - 18-29 år 1%
 - 30-49 år 27%
 - 50-64 år 33%
 - 65-79 år 58%
 - >79 år 20%
- Stor spridning på åldrarna i grupperna
- Drygt hälften (58%) hade partners som närstående
 - Anhöriga till barn under 18 år (3%)
- Vanligaste ohälsorsaken demenssjukdom/minnesförlust

Form och material

- Fysiska träffar vanligast (94%)
- Dagtid (63%)
- Närmare hälften använder någon form av strukturerat material (47%)
 - Material från Bräcke diakoni, Demensförbundet, Nka/Linnéuniversitet
 - andra idéburna organisationer
 - egna utbildningsprogram inom kommunen
 - kombinerar olika material och gör sina egna modeller

Måluppfyllelse

- Måluppfyllelse enligt gruppledarna
 - I mycket hög grad 53%
 - I hög grad 45%
 - Inte helt/inte alls 2%

Det var ett öppet klimat i den lilla gruppen, där viljan att dela med sig av den upplevda erfarenheten var stor. Detta varvades med ett utbildningsmaterial som väckte många reflektioner.

Att få träffa andra i sorgearbetet och på så sätt hitta tillbaka till sig själv, glädje och vardag. En ynnest att få vara med dessa deltagare och se hur de stöttar och finns för varandra. Ett sätt att hitta nya kontakter.

Man hade fått ökad kunskap/förståelse för sjukdomen och hur man kan hantera olika situationer och alla uttryckte att det var skönt att prata med andra anhöriga i en liknande situation.

Utvecklingssteg 2

- uppföljning med anhöriga

- Inleddes våren 2022
- Bygger på utvärderingsinstrument för COAT, Carers Outcome Agreement
- Två mallar, en för enskilda samtal och en för anhöriggrupper utvecklades
- Testades i liten skala via anhörigkonsulenter i Eskilstuna, Huddinge och Örebro, totalt deltog 15 anhöriga
- Etikansökan har påbörjats
- Planeras lanseras hösten 2026

Utvecklingssteg 3

kompletterande indikatorer

- Påbörjades 2024
- Framtagandet av kompletterande indikatorer för uppföljning av stödinom områdena:
 - information
 - utbildning
 - hälsofrämjande aktiviteter för anhöriga
- Testats under 2025
- Provgenomgång under hösten 2025
- Lanseras under våren 2026

Planerade framtida aktiviteter

- Information och möten för att öka andelen medverkande kommuner
- Mallen för de kompletterande indikatorerna kommer att spridas under våren 2026 via SKA
- En etikansökan gällande test av indikatorerna för uppföljning med anhöriga ska lämnas in av Nka under våren 2026
- Möjligheterna att omvandla databasen till ett nationellt kvalitetsregister kommer att undersökas av Nka och SKA

Kontakt och information

Carola Nordebrink, koordinator för databasen och länssamordnare
epost: Carola.Nordebrink@huddinge.se tel: 08-535 336 36

Lennart Magnusson, seniorrådgivare och docent
epost: lennart.magnusson@lnu.se tel: 070 630 23 21